

ACADEMIA ROMÂNĂ

STAREA ACTUALĂ ȘI VIITORUL PĂDURILOR ROMÂNIEI ÎN VIZIUNEA ACADEMIEI ROMÂNE

Starea actuală a pădurilor României îngrijorează, în mod justificat, cele mai importante segmente ale societății românești. *Constatarea, făcută acum mai bine de două decenii, potrivit căreia pădurile României sunt în declin, iar silvicultura în regres, este astăzi mai actuală ca oricând.* Președintele României a luat inițiativa, susținută de Academia Română, de a introduce în legislația aferentă siguranței naționale prevederi prin care este considerată amenințare la adresa siguranței naționale „*orice acțiuni sau inacțiuni care lezează interesele economice strategice ale României, cele care au ca efect periclitarea, gestionarea ilegală, degradarea ori distrugerea resurselor naturale, fondului forestier, cinegetic, cu consecințe la nivel național sau regional*”.

Deși există o discordanță majoră între gradul actual de acoperire al teritoriului țării cu păduri (27%) și procentul optim de împădurire (35-40%), acțiunile de împădurire a țării în afara fondului forestier se află la cel mai redus nivel din istoria postbelică a silviculturii românești (chiar sub nivelul unor ani din timpul celui de al doilea război mondial !). O lege adoptată în acest sens nu a produs efecte reale, nereușind revigorarea împăduririi celor peste două milioane de hectare terenuri degradate. Actualul mod de gospodărire a pădurilor din România nu se află la nivelul cerut de o gestionare durabilă a lor, acest concept rămânând pentru multe zone ale țării doar un deziderat. Însuși sistemul de supraveghere a regimului silvic este insuficient dezvoltat și mai ales ineficient, iar agresiunile, sub diferite forme, asupra pădurii se amplifică în mod continuu.

S-a redus în ritm accelerat suprafața pădurilor parcurse cu lucrări de îngrijire, dar a crescut suprafața pădurilor cu tăieri și regenerate incomplet sau cu specii inadecvate tipurilor naturale de pădure. Volumul lucrărilor de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale a ajuns la cel mai redus nivel din ultimii 60 de ani. *In pofida amplificării efectelor schimbărilor climatice și a insistențelor unor entități, acțiunea de perdeluire forestieră a câmpului este practic nesemnificativă.* În consecință s-a redus semnificativ potențialul pădurilor pentru combaterea hazardelor climatice, hidrologice și geomorfologice.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Este în creștere presiunea economică chiar și asupra unor păduri constituite în arii protejate (parcuri naturale și naționale).

În privința resurselor de lemn, dacă se iau în considerare rezultatele preliminare oferite de Inventarul Forestier Național, în România ar exista “pe picior” un volum ce depășește două miliarde de metri cubi de lemn, considerabil mai mult decât au furnizat inventarele din anii optzeci ai secolului trecut, bazate pe datele amenajamentelor silvice; acum se impun ample verificări științifice în acest domeniu. Volumul de lemn posibil de recoltat din pădurile țării, apreciat la 18 - 20 mil. m³ pe an, este considerat de *persoanele interesate* ca fiind unul foarte redus în comparație cu mărimea fondului lemnos, *solicitând, în mod iresponsabil majorarea acestui volum prin reducerea nejustificată a vârstelor de tăiere*. Se face, în mod voit, abstracție de faptul că:

- suprafața arboretelor exploatabile s-a redus semnificativ ca urmare a tăierilor excesive din ultimele șapte decenii, astfel că în prezent majoritatea arboretelor de munte și dealuri au vârste sub 80 de ani (cu mult sub vârstele exploatabilității);
- aproape un sfert din pădurile țării îndeplinesc funcții speciale de protecție de mare importanță (tipurile funcționale I și II), pentru care nu se reglementează procesul de producție;
- există în țară, cu deosebire în zonele de câmpie și dealuri, extrem de multe unități teritoriale deficitare în arborete exploatabile;
- mai mult de o treime din păduri sunt, din cauza lipsei drumurilor forestiere, practic inaccesibile, ceea ce constituie o constrângere majoră în privința gestionării lor durabile;
- încă se exportă masiv, prin firme străine, lemn neprelucrat intensiv, contrar concepției Academiei Române.

Restrângerea drastică a tăierilor rase și cvasirase în pădurile țării este nu doar oportună dar și obligatorie, în contextul amplificării hazardelor geomorfologice și hidrologice tot mai frecvente. În acest sens, luând exemplul țărilor europene care au condiții naturale similare cu cele ale țării noastre, reglementările ar trebui să conțină prevederi mult mai restrictive. În Slovenia, începând cu anul 1948, tăierile rase sunt interzise prin lege, iar Austria și Elveția le limitează la un hectar, valoare ce se impune a fi introdusă și în reglementările din țara noastră. În cazul parcurilor naționale și al parcurilor natural, tăierile rase trebuie categoric interzise. Această modalitate de recoltare a lemnului împreună cu

ACADEMIA ROMÂNĂ

defrișările produc grave consecințe nu doar la munte, ci și la câmpie. Este cunoscut faptul că majoritatea izvoarelor din Câmpia Română au dispărut în urma defrișărilor pădurilor produse de-a lungul timpului, iar cele care au rămas au un debit redus și un regim instabil. Numai în cazul culturilor de salcâm, plopi euramericani și sălcii selecționate, precum și al reconstrucției ecologice a unor arborete necorespunzătoare, tăierile rase ar putea fi admise, în suprafață de maxim 3 hectare. În această privință Academia Română a interzis tăierile rase în fondul forestier aflat în proprietatea sa, oferind astfel un exemplu ce merită a fi urmat, în acord cu principiile formulate de cercetătorul român dr. Ioan Vlad, după ce a investigat științific aceste păduri.

Comunitatea academică de profil a nutrit speranțe în corecta introducere a unor principii și prevederi judicioase în recent modificatul Cod silvic, pentru care a militat activ în fazele de elaborare și dezbatere. Dezamăgirile nu au întârziat să apară. Multe dintre îmbunătățirile propuse au rămas în totalitate sau parțial neluate în considerare de puterea executivă, altele au fost eliminate, din considerente subiective, chiar de legiuitor, făcând posibilă includerea, în ultimul moment, a unor „îmbunătățiri” motivate politic.

Atragem atenția asupra faptului că în noul Cod silvic, în contrast cu amploarea și intensificarea proceselor de uscare și degradare a multor păduri, afectate deja de efectele schimbărilor climatice, ***programul național al reconstrucției ecologice a pădurilor destructurate*** (unele degradate chiar de acțiunile unor proprietari) **este insuficient reglementat, impunându-se introducerea de noi articole de lege dedicate acestei acțiuni.**

În opinia Academiei Române, viitorul pădurilor României rămâne în continuare incert, dacă nu vor fi luate, în regim de urgență, măsuri care să conducă la:

1. reașezarea silviculturii românești pe noi și solide baze științifice, reducând imensul decalaj actual existent între practica silvică și rezultatele cercetării științifice dobândite în țară și pe plan european;

2. dezvoltarea legislației silvice prin elaborarea reglementărilor subsecvente Codului silvic, în sensul asigurării integrității pădurilor prin includerea unor prevederi severe referitoare la stoparea defrișărilor, interzicerea divizării proprietății sub două hectare, la trecerea în administrarea statului a ocoalelor silvice private care nu respectă regimul silvic (în

ACADEMIA ROMÂNĂ

baza unor temeinice rapoarte de control, potrivit experienței interbelice) și la majorarea substanțială a sancțiunilor pentru încălcarea regimului silvic;

3. regândirea sistemului de norme tehnice pentru silvicultură, în sensul de a li se atribui calitatea de *acte normative* juridice, însoțite de *îndrumare* descriptive de specialitate (ghiduri de bune practici), lucrări coordonate sub raport științific, având în vedere vasta experiență de care dispune Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea”;

4. întoarcerea silvicultorului cu fața la pădure, după lunga perioadă de peste două decenii și jumătate în care, ca problemă centrală, i s-a impus retrocedarea terenurilor forestiere, suferind acum și el suferințele pădurii retrocedate;

5. creșterea eficienței luptei împotriva actelor ilicite și corupției care, în ultimul timp, au luat proporții insuportabile, dezonorante pentru neamul nostru;

6. interzicerea exportului de lemn neprelucrat intensiv.

Dacă nu se va schimba ceva profund în atitudinea clasei politice și a guvernanților în sensul **revigorării preocupărilor pentru împăduriri, reîmpăduriri și refaceri de arborete, pentru conservarea biodiversității și pentru adaptarea pădurilor la schimbările climatice, viitorul țării va fi unul sumbru, iar generațiile ce ne vor urma ne vor judeca aspru și irevocabil.**

Spre deosebire de multitudinea de strategii și programe forestiere adoptate anterior, este imperios necesar ca obiectivele și acțiunile strategice viitoare să aibă în vedere:

- adaptarea pădurilor la impactul schimbărilor climatice și la diferite hazarde naturale;
- creșterea aportului pădurilor României la atenuarea impactului schimbărilor climatice și al diferitelor hazarde naturale;
- conservarea biodiversității, conștientizând adevărul potrivit căruia *România este posesoarea celui mai valoros patrimoniu natural forestier din zona temperată a Europei, inclusiv păduri virgine și cvasivirgine;*
- limitarea volumului exploatărilor forestiere la nivelul posibilității *accesibile*, de cel mult 17 milioane m³/an;

ACADEMIA ROMÂNĂ

- creșterea aportului silviculturii la soluționarea gravelor probleme din domeniul energeticii, mai ales prin înființarea unor culturi forestiere energetice, de preferat în afara fondului forestier.

Desigur, strategiile de dezvoltare sunt necesare și au importanța lor în asigurarea unei dezvoltări armonioase a sectorului silvic. Dar singure, ele nu rezolvă problemele mari ale silviculturii românești, de astăzi și de mâine. Pentru a clădi pădurea viitorului sunt necesare investiții masive de capital, de muncă și de inteligență. Dar, oricât de avansate și perfecte vor fi viitoarele strategii, demolarea, brăcuirea și degradarea multor păduri nu vor înceta. Astăzi, mai mult ca oricând, este necesar ca poliția, jandarmeria, structurile silvice publice de control și mai ales justiția să-și îndrepte fața spre suferințele pădurii. În același timp, *vor fi necesare alte abordări legislative mai profund gândite și mai eficiente pentru asigurarea integrității și sănătății pădurilor, știind că, de-a lungul timpului, ca și în vremurile noastre, politicul și puterea legislativă au produs cele mai distructive lovituri patrimoniului forestier național.*

Motivele de speranță sunt legate, în primul rând, de resursele profesionale existente în lumea silvică. Silvicultorii au astăzi, mai mult ca oricând, obligația de a oferi guvernanților proiecte viabile pentru pădurile și silvicultura României. Și încă nu va fi îndestulător. Cea mai mare provocare a poporului român rămâne, însă, *formarea conștiinței forestiere, acea convingere intimă despre necesitatea existenței pădurii, din care să rezulte interesul pentru apărarea și îngrijirea ei, de la clasa politică și guvernanți, până la ultimul locuitor al spațiului național.*